N°. 2611 | **DE TIJD.** | 1855.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, e.a.z. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG 28 NOVEMBER.

AMSTERDAM, 27 November.

In de zitting van gisteren heeft de Kamer in behandeling genomen afdeeling VII van het vijfde hoofdstuk der begrooting, dat is, afdeeling *onderwijs*. De voorzitter, om orde in de beraadslaging te houden stelt voor om eerst het onderwijs in het algemeen, daarna het hooger onderwijs, vervolgens de akademie te Delft en ten slotte het lager onderwijs te bespreken. Niemand verzet zich daartegen: dienvolgens opent de voorzitter de beraadslaging over het onderwijs in het algemeen.

De heer Blaupot ten Cate vraagt aan de Regering inlichtingen omtrent hare beginselen, niet zoozeer met het oog op het bestaande, dan wel op hetgene komen moet. Ongetwijfeld kan de Regering nu niet geven eene schets van de wets voordragten, die zij leveren zal; maar zij kan toch de beginselen openleggen die, naar haar inzigt, het onderwijs beheerschen en het verband, dat zij tusschen hooger, middelbaar en lager onderwijs ziet. Hij besluit met op drie punten de aandacht te vestigen. 1°. Hij meent dat er ongelijkheid heerscht in de vereischten om als student (aan de hoogeschool) te worden toegelaten. 2°. Hij gelooft dat de studie der nederlandsche taal te wenschen overlaat. 3°. Hij wijst op de klagten over de geringe bezoldiging der onderwijzers in de lagere scholen, zoodat daarbij van broodsgebrek spraak is.

De heer Groen van Prinsterer verklaart zich te zullen houden aan de volstrekt noodzakelijke volgorde door den prezident aangegeven; maar gaat onmiddellijk na die verklaring, van die volgorde af, met te zeggen, dat hij niet zal spreken over het onderwijs in 't algemeen (waarover alléén nog thans de beraadslaging geopend was), maar over 't hooger onderwijs. Is dat eene vergissing? Of eene voortzetting van de hebbelijkheid, die vroeger het verwijt van den heer Thorbecke heeft uitgelokt, dat de spreker altijd buiten de orde was? Wij weten 't niet. Genoeg is het dat de voorzitter den spreker heeft laten begaan. Misschien was ook de beraadslaging over 't onderwijs in 't algemeen met den eersten spreker gesloten.

De heer Groen ziet geen kans dat de minister dit jaar eene voordragt op het hooger onderwijs zal kunnen doen, alhoewel de zaak door een dertigjarig onderzoek gerijpt mag worden geacht. Hij zal er niet op aandringen, maar herhaalt den meermalen geuiten wensch, dat in sommige bestaande en algemeen erkende gebreken worde voorzien, door *speciale wetten*. Hij wijst al dadelijk op het *Staats examen* als een onderwerp, dat door eene bijzondere wet reeds nu zou kunnen en moeten worden geregeld. Het komt den spreker voor, dat de minister omtrent de quæstie der Staats examens tot een ander inzigt is gekomen, dan waarmede hij in 1853 is opgetreden. Hij treedt tot regtvaardiging van dat vermoeden in eenige bijzonderheden.

De geschiedenis van het Staats-examen is deze: het is ingevoerd in 1845, grootendeels van kracht beroofd in 1850, vernietigd in 1852, en in 1853 wederom gedeeltelijk ingevoerd.

Hij behandelt drie punten:

1° dat een gewijzigd Staats-examen gewenscht is. Hij betoogt zulks op grond van de goede werking van het besluit van 1845. Die goede werking is hevig bestreden, dit erkent hij; maar hij grondt zich op het verslag der Staatskommissie van 1849, toen het besluit reeds 4 jaren gewerkt had. En hij voegt er aan toe, dat dit gunstig oordeel der Staatskommissie sinds door deskundigen is bevestigd; alhoewel niet door allen.

2°. dat het Staatsexamen, in 1845 ingevoerd, gewijzigd onmisbaar is. Hier beroept hij zich weer op de deskundigen als bondgenooten. Hij erkent dat de akademie van wetenschappen en het geschrift door drie professoren uitgegeven, hem niet gunstig is; maar men moet hunne meening interpréteeren, beweert de heer Groen; en hij meent dat dan het rapport hem gunstig is. Hoe komt de spreker er toe, om door interpretatie eene *ongunstige* meening in eene *gunstige* te herscheppen? Want het is een *tour de force*, waartoe niet ieder in staat is, om iemand juist datgene te laten zeggen, wat hij niet gezegd heeft, laat staan van hem juist het omgekeerde van hetgeen hij sprak in den mond te leggen. Ziehier de methode, door den heer Groen toegepast. Vooreerst, de drie hoogleeraren waren in zekere zelfbegoocheling, die hun deed zoeken naar een zekeren levendmakenden geest in het onderwijs, dien de heer Groen vreest dat zij nooit zullen vinden, om het Staats examen nutteloos te maken. En in de tweede plaats hebben zij de zaak beschouwd met het oog op de aanstaande wet op het onderwijs, en hebben zij gezwegen van den tegenwoordigen toestand van desorganizatie. Zij wijzen op waarborgen, die wij niet bezitten, zegt de heer Groen, en meent daarmeê te kunnen volstaan. 't Is wel; maar die waarborgen zijn toch nabij en zij verwachten ze. Maar vragen wij nu, hoe kan iemand uit het betoog van den heer Groen afleiden, dat het *ongunstig* rapport werkelijk *gunstig* is voor zijne bewering? Wij kiezen hier geen partij in de quæstie-zelve; wij maken slechts aanmerking op de proef door den heer Groen geleverd, om een ongunstig rapport in een gunstig te herscheppen, eene proef, die naar 't ons voorkomt, voor zoo ver wij 't na kunnen gaan, in 't beknopt verslag dat voor ons ligt, ongunstig is uitgevallen, hetgeen wij meenen dat voor den heer Groen niet ongunstig pleit.

3°. bespreekt de heer Groen zijne meening, dat in allen geval het besluit van 1853 niet blijven kan, dewijl het onregtvaardig is. Hier vallen wij hem volkomen bij. Hij zegt dat dit besluit met overhaasting genomen is en de zaak, in plaats van te verbeteren, verergerd heeft. Het heeft de Staats examens doen herleven alléén voor de partikuliere inrigtingen; dat is, het heeft een privilegie toegekend aan het openbaar onderwijs, ten schade van het bijzonder onderwijs. Hij noemt dat wederregtelijk en verzekert dat de meeste deskundigen het afkeuren. Hij eindigt zijne rede met het betoog, dat deze zaak niet langer meer bij besluit mag worden uitgemaakt en afhankelijk blijven van den inval van een enkel hoofd, maar dat de wet tusschen beiden treden moet om vastheid en onveranderlijkheid aan te brengen. Hij meent dat het door eene partiëele wet kan en hoopt dat het zal geschieden. Wat ons betreft, de quæstie van noodzakelijkheid der wettelijke regeling ter zijde latende, wij gelooven niet dat de spreker den kortsten weg heeft ingeslagen om tot zijn doel te geraken. Gemakkelijker, dunkt ons, zou de minister zijn te bewegen geweest om van zijn besluit van 1853 terug te komen door het nemen van een nieuw besluit, dan door het doen van een nieuw voorstel van wet, dat de Kamer ook al niet ligtelijk geneigd zal zijn in overweging te nemen, zoo lang zij in verwachting blijft van een wet op het hooger onderwijs, waartoe de zaak behoort.

Over dat Staats examen loopt verder de gansche diskussie in de zitting van gisteren, al men daarvan uitzondert enkele daarbij gevoegde aanmerkingen.

De minister, na den heer ten Cate geantwoord te hebben, dat hij in de Memorie van Toelichting zijn inzigten heeft kenbaar gemaakt, (waar evenwel hoegenaamd geen spraak van is van beginselen) verzekert dat onze taal niet verwaarloosd wordt en erkent dat de bezoldiging van onderwijzers niet voldoende is. Vervolgens treedt hij in de bestrijding van des heeren Groen's vordering. Hij kan en wil geen greep doen in de wet, die komen moet. Er zijn vele belangrijke punten, waaromtrent men dezelfde vordering met nog meer regt zou kunnen doen. Overigens verklaart de minister dat het herstel van het Staats-examen in den zin van het besluit van 1845 niet raadzaam geacht wordt. Maar Zijne Exc. is niet getreden in een ernstig onderzoek van het verwijt tegen het besluit van 1853 uitgebragt, dat het een partijdig, onregtvaardig en wederregtelijk privilegie geeft aan de Staatsscholen. Hij heeft tot verschooning daarvan niets aangevoerd, dan dat de Staat een toezigt heeft op de gymnasiën. Als of dat toezigt iets konde bijbrengen om de scholieren van die gymnasiën knapper dan die van de partikuliere scholen te maken! Wie zal eenig geloof hechten aan die wonder kracht van het Staatstoezigt?

De heeren van Goltstein en Schimmelpenninck van der Oye ondersteunen den wensch van den heer Groen, dat de Regering, door een provisioneelen maatregel terug gaat tot het Staats examen van 1845. De laatste meent dat het bij koninklijk besluit moet geschieden.

De heer van Zuylen van Nyevelt merkt aan dat het zoo hoog geroemde besluit van 1845 niet in overeenstemming was met de regeling van het hooger onderwijs, gelijk het bestaat. Namelijk als de studenten waren toegelaten, moesten zij zich nog twee jaren voorbereiden [illegible] het Staats examen. Eene omstandigheid niet geschikt om lust tot studie op te wekken bij de jonge lieden, als zij aan de universiteiten verschenen.

De heer Groen van Prinsterer komt nog kortelijk op zijne meening terug. Hij zegt, dat door het besluit van 1853 de waarborgen weg zijn genomen bij dat van 1845 gegeven; dat de nadeelen van het besluit van 1852 daardoor zijn bevestigd; dat die zijn verdubbeld voor zoover betreft de gymnasiën en het onbillijke jegens de bijzondere inrigtingen van onderwijs. Hij herhaalt dat de wet op het hooger onderwijs op den achtergrond is geplaatst. Als alles geregeld afloopt, dan zal in de tegenwoordige zitting de wet op het lager onderwijs worden aangenomen, in die van 1856—57 de wet op het middelbaar onderwijs; en in die van 1857—58 de wet op het hooger onderwijs. Dit zal geschieden, als men noch door verandering van ministerie, noch door eenige buitengewone omstandigheid, van welken aard ook, gestoord wordt.

De heer Thorbecke zal ook alleen spreken over het verband dat er bestaat tusschen de inrigting van het hooger onderwijs en het Staats examen. De heer van Goltstein zeide, dat ééne stelling vast staat, namelijk, dat er geene dan wél voorbereide jongelingen tot het hooger onderwijs *mogen* worden toegelaten, en vroeg of er iemand was, die *dat* zal betwisten. Spr. antwoordt dat, als de heer v. G. gevraagd had, of zoo iets niet wonderlijk zou zijn, dat dit dan iets anders was; maar als men zegt, dat het vaststaat dat zij niet anders dan wél voorbereid op de hoogescholen *mogen* worden toegelaten, dan rijst van zelve de vraag: of onze hoogescholen gelijk te stellen zijn met speciale scholen voor bepaalde vakken. Spr. vraagt of die scholen niet veeleer universeele scholen zijn. Spreker twijfelt er aan of er in andere landen, met eene enkele uitzondering, aan dergelijke voorwaarde van het Staats-examen ooit is gedacht. In het buitenland zijn de hoogescholen voor een ieder open. Spreker wil nu het eene stelsel niet vóór of het andere niet tegenspreken, maar naar zijn oordeel moet de aannemelijkheid van het een of ander beslist worden, alvorens tot eene regeling van het hooger onderwijs worde overgegaan.

Nog uit een ander oogpunt is, volgens spreker, het verband tusschen het hooger onderwijs en het Staats-examen blijkbaar. Het examen tot toelating op de hoogescholen strekt alleen, om zich te verzekeren, dat de jongelingen in staat zijn om aan het voorbereidend onderwijs deel te nemen. Nu zou het kunnen zijn, dat men voor het vervolg die voorbereidende studiën terug wilde geven aan de gymnasia. En wanneer men dat denkbeeld aanneemt, als men meent, dat de bestemming der hoogescholen hooger is dan om ook gelegenheid te geven tot voorbereidende studiën, dan vraagt spreker waartoe het dienen zal, om nu weder een dergelijk voorbereidend examen in te stellen. Bovendien, nu het onderwijs meerendeels in de nieuwere talen gegeven wordt, is de grond voor het Staats-examen vervallen. Indien dus bij ons het voorbeeld van andere landen gevolgd wordt, dan zal de vraag over het Staats-examen welligt in een ontkennenden zin beantwoord worden. In allen geval mag er in den tegenwoordigen stand der zaak nog niets geprejudicieerd worden.

De heer van Goltstein beschuldigt den heer Thorbecke van vasthoudendheid op dit punt; een verwijt dat aan de opinie van den heer Thorbecke geen schade doet. Intusschen, de heer van Hoëvell komt daartegen op en zegt dat het verwijt eer den heer van Goltstein treft, die nu eene zaak wil doordrijven, die thans in 't voorbijgaande niet kan beslist worden. Nadat nog de minister en de heer Groen elk hunne opinie hadden verdedigd, heeft de heer van Lennep geklaagd over de weinige taal- en stijlkennis der jonge lieden en hunne onervarenheid in de geschiedenis; hetgeen den minister aanleiding geeft om te verzekeren, dat hij bij art. 82 nog *f* 2000 zal aanvragen voor een professor in de geschiedenis te Leiden.

De heer Thorbecke meent te moeten verzekeren, dat

de klagt van den heer van Lennep geheel ongegrond is, en dat daarin niet zal worden voorzien door het herstellen van een bijzonderen hoogleeraar aan een onzer hoogescholen. Het gebrek komt voort uit het middelbaar onderwijs, hetgeen de heer van Goltstein toestemt.

Daarna is de zitting tot heden verdaagd.

Heden hadden wij 't voorregt, in de kerk op het Begijnhof, tegenwoordig te zijn bij de plegtige lijkdienst, die voor 't genootschap van barmhartigheid werd opgedragen door den Zeer Eerw. heer Hock, geassisteerd door een drietal priesteren. Na het Evangelie hield de hoogwaardige, hooggeleerde heer C. Broere eene eenvoudige, treffende rede, naar aanleiding van de woorden der H. Schrift, waarin de begrafenis van Christus wordt vermeld. Hij vond daarin gelegenheid tot het schoone betoog, dat de begrafenis der armen, het liefdewerk dat het genootschap verrigt, is eene daad naar den geest van Christus, die gestorven, begraven en verrezen is, en daarin den grondslag gelegd heeft van ons geloof, onze hoop en onze liefde. Hij trad vervolgens in eene korte en bondige ontwikkeling van die beschouwing om aan te toonen, hoe het liefdewerk van het genootschap het geloof verlevendigt, de hoop versterkt, en de liefde ontgloeit. Niemand die niet diep doordrongen is geworden van deze groote waarheden onder het krachtig betoog van den zelfs door geloof, hoop en liefde blakenden redenaar, die, gelijk altijd de warmte van zijn hart overstortte in de gemoederen zijner hoorderen.

De heer Broere heeft eene taal, die hem alleen eigen is, en die te gelijkertijd, dat zij het verstand verlicht, de harten verteedert. Die taal is niet alleen de vrucht van zijn vernuft, zij is het meer nog van den *geest des gebeds.*

Behartigenswaardig is wat de *Nieuwe Rotterd. Crt.* in het volgende artikel te lezen geeft:

»Wij zeiden, dus schrijft ze, in een voorgaand nommer, dat de overeenstemming van ministeriëelen en anti revolutionnairen slechts bestaat in éene zaak, in vrees voor éénen man. Wij hadden ons mogelijk beter uitgedrukt door te zeggen, in *het aanjagen* van vrees voor éénen man.

»Het is immers niet te miskennen; men leze dagelijks de ministeriëele zoowel als de anti-revolutionnaire dagbladen, hoe ook genuanceerd, men vindt er niets anders in, dan het op duizenderlei wijze gevarieerde thema; vrees voor THORBECKE en de Thorbeckianen. Het heeft veel van de wijze waarop men de kinderen beangst maakt en naar bed jaagt. Denkt men door den enkelen naam van THORBECKE nog niet schrik genoeg te hebben verwekt, dan verbindt men daarmede een ander woord, en dan wordt het Papo-Thorbeckiaan. Dat is dan het schild van Medusa. Daartegen kan het niemand uithouden. Zoodra dit woord is uitgesproken, gelooft de ministeriëele en anti-revolutionnaire pers, dat een ieder een goed heenkomen zoekt, om het vreeselijke spooksel te ontgaan.

»Wil zij anti-liberale denkbeelden doen veld winnen, zij weet niets beters dan hare tegenstanders met de namen van Thorbeckianen en Papo-Thorbeckianen te begiftigen. Bestrijdt zij een liberaal kandidaat, haar scherpst wapen is hem Thorbeckiaan of zelfs Papo-Thorbeckiaan te noemen.

»Zegt men haar dat men geene personen aankleeft, maar alleen stelsels; dat men verlangt de grondwet te zien uitleggen naar haren letter en geest, niet in eenzijdigen politieken of godsdienstigen zin; dat men godsdienstigheid in den staatsman, maar geen staatsbestuur in de rigting van een enkel kerkgenootschap wenscht; dat de ministeriëele verantwoordelijkheid behoort te dienen als schild tegen het bestuur van onverantwoordelijke gunstelingen; als dat de accijnsen op de eerste levensbehoeften geleidelijk en met voorzigtigheid moeten afgeschaft worden, om plaats te maken voor eene vrije concurrentie — dan wacht men te vergeefs eene bestrijding dier beginselen; al verklaart men onverschillig te zijn door wien ze worden toegepast, door THORBECKE of VAN HALL. Gij zijt een Thorbeckiaan en Papo-Thorbeckiaan is het antwoord dat men krijgt.

»Dat steeds vooropzetten van den persoon van Thorbecke, is het bewijs, dat de strijd, welken die bladen voeren eigenlijk is een personeele. Men is er in geslaagd door leugen op leugen te stapelen — de onpartijdige geschiedenis zal daarover eens regt spreken — den heer Thorbecke bij sommigen gehaat te maken, en nu doet men al wat men kan, om onder dien haat, de liberale politiek te verstikken en anti-liberale theoriën ingang te doen vinden. Het is reeds zoover gekomen, dat men elkander onderling bang maakt, met den naam van Thorbecke. Eindelijk is tusschen de anti-revolutionnaire, de kerkelijke partij en de ministeriëele eene breuk ontstaan, omdat de ministers niet meer aan den leiband der eerste schijnen te willen loopen, en nu hoort men de eerste tot de laatste toeroepen: gij versterkt Thorbecke door de woorden der oppositie over te nemen, en de laatste aan de eerste: gij geeft hem kracht door tweedragt te zaaijen. Wij wenschen, dat men de namen laat varen en de zaken behandelt. Men zegge ons: wat verstaat men door Thorbeckianisme? Wat is eigenlijk een Thorbeckiaan? Als men de bepaling daarvan zal hebben gegeven, dan eerst zal het kunnen blijken, of de schrikbeelden, die men dagelijks oprigt, eenige wezenlijkheid hebben, of niet.

En dat Papo-Thorbeckiaan, wat is dat? Wij weten wel dat men daardoor eene koalitie wil aanduiden, tusschen liberalen en Katholieken; maar dit is ook al eene vinding der anti-revolutionnairen, kerkelijken en ministerieelen om tot schrikbeeld te dienen. Er bestaat geen koalitie tusschen de liberalen en Katholieken en heeft nimmer bestaan. Wel stemmen gewoonlijk de Katholieken met de liberalen bij de verkiezingen, en dit is zeer natuurlijk. Als eene partij driest de leer verkondigt, dat de Staat in de rigting van één enkel kerkgenootschap moet worden geregeerd, dan spreekt het van zelf, dat allen die tot dat kerkgenootschap niet behooren, zich bij hen aansluiten, die de leer aankleven, dat de staat geregeerd moet worden zonder uitsluitend de rigting van een kerkgenootschap, welk ook te volgen, maar dat onder alle de kerkgenootschappen gelijkheid moet worden bewaard; dat bij het begeven van posten niet op godsdienstige belijdenis, maar alleen op talent moet worden gelet; dat in de wetgeving regt voor allen, geene eenzijdige rigting van een bijzonder kerkgenootschap moet heerschen. Hiertoe is geene koalitie noodig, maar dat volgt uit instinktmatige zelfverdediging. Allen die door ongelijkheid zouden lijden, zoeken natuurlijk kracht bij hen, die de gelijkheid voorstaan. Indien de Katholieken de andere kerkgenootschappen zouden wenschen te overheerschen, of boven anderen voorregten zouden eischen, zij zouden in de liberalen even krachtige bestrijders vinden, als de anti revolutionnaire en hunne bondgenooten van allerlei schakeringen die thans ontmoeten, en dan zou men de anti-revolutionnairen en kerkelijken aan hunne zijde zien, zonder dat daarvoor eene koalitie noodig zoude zijn, evenmin als thans met de Katholieken."

De *Echo Universel* deelt belangrijke antecedenten mede van den nieuw benoemden minister van Koloniën, die, zoo de minister daaraan getrouw blijft, goede verwachting van de toekomst mag doen koesteren.

Zijne Excellentie heeft zich in Indie steeds een voorstander getoond der denkbeelden en pogingen om Nederlandsch Indië te ontwikkelen. Hij was bij de oprigting er van een ijverig medewerker aan het tijdschrift door den heer van Hoëvell tot dat doel uitgegeven, en slechts later, toen het indiesch gouvernement met weerzin de uitgave daarvan zag, heeft hij zich teruggetrokken. In Mei 1848 nam de heer Mijer niet alleen deel aan de vrijzinnige demonstratie, welke te Batavia plaats had, maar leidde hij zelfs als onder-voorzitter, toen de prezident zich reeds verwijderd had, de vergadering welke den 22sten Mei in de societeit Harmonie plaats had, en waartegen de gouverneur-generaal zulke krachtige maatregelen heeft genomen.

Op Java wil men ook weten dat de heer Mijer tot de Israëlitische godsdienst behoort; het zou de eerste maal zijn, dat een minister van die geloofsbelijdenis in ons gouvernement zitting had.

Heden had op het raadhuis alhier in één perceel, de openbare aanbesteding plaats van het maken van een nieuwen aanbouw bij het stadhuis, waarvan aannemers zijn geworden de heeren H. en C. Rietsnijder, voor eene som van *f*29,100.

Bij het departement van Binnenlandsche Zaken is ontvangen van den minister van Marine, eene som van *f*848.46½, zijnde het bedrag van den gedanen afstand, door officieren en minderen, dienende of gediend hebbende aan boord van Zr. Ms. korvet *Pallas* en brik *de Lijnx*, beiden in West Indiën, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood hier te lande.

De *Staats-Courant* van heden geeft te lezen: 1°. het Besluit van den 23sten November 1855, houdende bekrachtiging van een gewijzigd artikel 14 van het Politie-reglement voor de vaart op den Rijn van Bazel tot in zee; en 2°. het Besluit van den 24sten November 1855, houdende goedkeuring eener nieuwe wijziging in het Reglement op de uitoefening der kleine of vischharing en kustvisscherijen in de provincie Zuid-holland, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 22 Augustus 1848.

Den 23en dezer is, bij aanvulling der beschikking van 15 Junij 1854, aan den heer G. de Haas te Vlissingen, vergund, zijne stoomsleepdienst uit te oefenen langs de Ooster en Wester-Schelde en daarop aanloopende zeegaten en rivieren tot aan of binnen de daaraan gelegene zeehavens; een en ander voor zooveel het nederlandsch grondgebied betreft.

Ten behoeve van de noodlijdenden tengevolge van aardbevingen, brand en andere onheilen, waardoor Banda, Ternate en andere in den Molukschen Archipel gelegen eilanden in de maanden Junij en Julij 1855 zijn geteisterd, is bij het Departement van Koloniën ontvangen: van de Nederlandsche Handel-maatschappij *f*200.

Z. M. heeft 1°. verplaatst de volgende ontv. der reg. dom., als: A. A. Verkouteren, van Raalte naar Briell; B. A. Poulie, v. Nijkerk n. Raalte; J. W. G. H. R. v Noubuys, v. Heusden n. Oudenbosch; C. A. B. L. van Gh v. Enkhuizen n. Heusden; P. J. Bisdom, v. Terborg n. Enkhuizen; J. W. Roijaards, v. Zalt-Bommel n. Assen; C. Rink, v. Druten n. Zalt-Bommel; L. Roosenburg, v. Enschedé n. Druten; G. J. Jacobson, v. Schagen n. Wijk Duurstede; M. Langeveld, v. Medemblik n. Schagen; S. van Slooten, v. Harderwijk n. Medemblik; mr. B. H. U meijer, v. Goor n. Harderwijk; 2°. benoemd: tot ontvange der reg. en dom. te Nijkerk F. C. F. Tröester; te Zeven C. van Berkel; te Enschedé M. Langeveld; te Goor W. de Man; en tot surnum. te Noordwijk J. H. Smits; te Le den G. A. Loeff; te Zwolle J. A. F. L. baron van Heeck ren, en te Vollenhove D. van Goens.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Maandag, 26 November.

In deze zitting zijn voortgezet de beraadslagingen ov hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1856 (Departem van Binnenlandsche Zaken). Aan de algemeene behandel van de VIIde afdeeling (Onderwijs) hebben deelgenomen heeren Blaupot ten Cate, Groen van Prinsterer, van Go stein, Schimmelpenninck van der Oije, Elout van Soeterwoud Bosscha, van Zuijlen van Nijevelt, Mackay, Thorbecke, v Hoëvell en de minister van Binnenlandsche Zaken.

Over het hooger onderwijs in het bijzonder hebben woord gevoerd de heeren van Lennep, Thorbecke, van Go stein en de minister van Binnenlandsche Zaken. Op morg zullen de beraadslagingen aanvangen over de koninklijke ak demie te Delft.

ALKMAAR, 25 Nov. Ter kaasmarkt van den 23 d zijn aangevoerd 367 stapels kaas, wegende te za 78593 Ned. ℔. De prijzen waren: *f*31, middelb. *f* kommissie *f*33,75 per 50 Ned. ℔.

KAMPEN, 24 Nov. Wij vernemen, dat in den l dezer week de landbouwer Jan de Leeuw op het Ka pereiland eene lading hooi heeft verkocht a *f*24 de N. ponden. (*K. C.*)

BRIELLE 19 Nov. De gemeenteraad heeft beslot tot de afschaffing van de belasting op het gemaal zulks met ingang van 1 Januarij 1857, en tot in plaats stelling daarvan van een hoofdelijken aanslag.

ARNHEM, 26 Nov. De Staten der provincie Gelderl hebben, in hunne vergadering van heden, een provi ciaal subsidie van *f* 100,000 voor de verbetering v de waterloozing der Geldersche vallei met den aanleg v een kanaal voor praamvaart toegezegd. Die van Utrec willen ten zelfden einde 150,000 geven.

OOSTERHOUT, 25 Nov. Als iets zeer ongewoons, k men melden, dat A. v. N., onderwijzer in eene der st openbare scholen alhier, zich zoodanige beleedigen uitdrukkingen tegen den heer Burgemeester dezer sta in de uitoefening zijner bediening heeft veroorloofd, hij deswegens eerstdaags voor de arrond.-regtbank te Br zal teregt staan. (*H.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTE

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 Nov. Uit Petersburg wordt gemeld het bezoek van den Czar in de Krim de slechte verm dens bevestigd heeft, die men over den toestand het schiereiland voedde. De generaal Gortschakoff beho zijn volmagt, om volgens omstandigheden zich naar binnenland terug te trekken of zich in zijn positie handhaven.

De russiesche *Invalide* meldt, dat het middenle waarvan het hoofdkwartier zich te Kieff bevindt, 10,000 man militie uit het gouvernement Wladimir sterkt zal worden. Hetzelfde blad meldt dat de vij (de geallieerden) den 14e te Eupatoria veel troepen ingescheept hebben, die zich naar het westen bege

Prins Paskewitch moet ernstig ziek zijn. De Koni van Pruissen heeft den hofarts Schönbein naar Warsch gezonden, om den ouden veldheer bij te staan.

— Een ministeriëele aanschrijving bepaalt, dat de lo in alle gemeenten van Frankrijk den 15 Januarij plaats hebben. 140,000 man worden opgeroepen. V den oorlog bedroeg de jaarlijksche ligting slechts 60, man

— Het artikel van den *Morning Post*, die uit e goede bron meldde, dat er geen traktaat met Zwe gesloten is, heeft hier velen teleurgesteld en zelfs ongunstigen indruk op de beurs uitgeoefend, die in e ongunstige stemming opende; waartoe mede bijdroeg gerucht, dat het geld te Londen schaarsch blijft. L was de stemming echter weder wat geanimeerder.

— De *Moniteur de l'armée* zal morgen de oprig van drie regementen algerijnsche tirailleurs mededee die in elk der drie afrikaansche provinciën gevormd len worden.

— De bekende staatsman graaf Molé is gisteren Champlâtreux overleden; hij werd aan tafel plots ongesteld, en gaf twee uren later den geest; hij

tot het einde toe, zijn bewustzijn behouden en nam met kalmte van alle aanwezigen afscheid. Zijn naam sterft met hem uit, daar zijn eenige dochter, de gravin de la Ferté Meung, ook slechts éene dochter heeft, die onlangs met den hertog d'Ayen gehuwd is. Hij was 75 jaar oud.

— Men heeft te Marseille de tijding ontvangen dat de admiraal Bruat, bij Messina, aan de gevolgen van eene verheffing van jicht, overleden is.

— Uit Konstantinopel wordt gemeld dat het voorval met de Tuneziërs streng onderzocht wordt, en dat de schuldigen de velverdiende straf niet zullen ontgaan. De geällieerden en voornamelijk de Engelschen zullen intusschen wel doen, van voortaan de Muzelmannen minder grof te behandelen, zoo zij dergelijke tooneelen niet herhaald willen zien. Een omgang op voet van gelijkheid zou van de Turken wakkere wapenbroeders der geällieerden maken, maar dan is het ook noodig dat de Engelschen tegenover de Turken niet te sterk hun britsche afkeer doen blijken voor de gebruiken en gewoonten van andere volken. Hoe hebben echter tot dusverre de engelsche officieren en soldaten hun turksche wapenbroeders behandeld? Die troepen, die zij zeiden tegen Rusland bij te staan, die te Silistria, bij Oltenitza en onlangs nog bij Kars zoo spoedig en standvastig gestreden hebben, zijn in de Krim tot den laatsten rang vernederd, men liet hen slechts toe aanschouwers van den slag te zijn, en in het kamp van Balaklava werden zij tot sjouwers verlaagd, en als lastdieren behandeld. Geen dronkaard in het engelsche leger, die de arme Turken, zijn meerderen in moed en krijgskunst, niet geplaagd en mishandeld heeft, en het is te verwonderen dat de laatsten dit alles met lijdzaamheid verdragen, en nimmer de wapens tegen hunne onderdrukkers gekeerd hebben.

— Men schrijft uit Frankfort aan den *Moniteur*:

»De uit het binnenste van Rusland door russische of poolsche familiën ontvangene brieven zijn alle eensluidend ten aanzien der diepe ontevredenheid, welke zoowel in Polen als in Rusland zonder onderscheid van klassen wordt veroorzaakt, en de onophoudelijke ellende, die in dat groote rijk de gevolgen er van zijn. De miliciens waren bijeengebragt op de belofte van hunne provincie niet te verlaten; nu zijn zij verre van hunne haardsteden gevoerd, en schijnen zich te willen wreken wegens de vermeerdering van vermoeijenis en ontberingen, waaraan zij onderworpen zijn, door het plegen van alle mogelijke wanordelijkheden, langs de wegen die zij volgen.

»De insurrektioneele bewegingen op verscheidene punten van Ukrainie schijnen van meer ernstigen aard te zijn geweest, dan men algemeen zegt. Men zou genoodzaakt zijn geweest troepen en geschut tegen de ontevredenen te doen oprukken. Deze waren niet oproerig tegen het gouvernement of hunne landheeren, maar tegen hunne *popen*, welken zij van logen beschuldigden, in zooverre zij de Franschen voorstelden, als komende om de orthodoxe godsdienst te vernietigen. Eenigen dier lieden schijnen, naar men zegt, met het leger in de Krim in verstandhouding te zijn geweest, en niet anders hebbende kunnen doen dan het te prijzen, zoo zouden zij getracht hebben hunne landgenooten van de valschheid der aantijgingen van de russische geestelijkheid te overtuigen. Een aantal dier rampzaligen is naar Seberie verbannen, ten einde er hunne overdrevene opregtheid te boeten.

— Uit Avignon schrijft men: dd. 23 Nov.: »Gisteren, Donderdag, heeft Z. M. de Koning van Sardinië, vergezeld van een schitterenden staf, eenige oogenblikken verwijld aan het station van den spoorweg dezer stad, waar de burgerlijke en mil. overheden hem wachtende waren, met het gansche onder de wapens zijnde garnizoen. De koninklijke trein kwam weinige oogenblikken voor twee uur aan; de tamboers sloegen den parademarsch, het kanon begroette den doorluchtigen gast, die Frankrijk bezocht en men hoorde uit de menigte eenige kreeten van: »Leve de Koning van Sardinië", opgaan te midden der herhaalde kreeten van: »Leve de Keizer!"

Mgr. de Aartsbisschop van Avignon, die den vorst werd voorgesteld, heeft tot Zijne Majesteit eenige woorden gerigt. Door eene kiesche toespeling op den toestand van Frankrijk, dat beschermd wordt in zijne godsdienstige, zedelijke en burgerlijke belangen door eene krachtige hand, ontboezemde de prelaat tegenover den Koning de wenschen die hij koesterde, dat aan den doorluchtigen bondgenoot van Frankrijk ook de mogelijkheid werd gegeven, twee zaken te verwezenlijken, welke voor het hart der goede koningen veel waarde hebben, en onafscheidelijk vereend zijn: het welzijn der Kerk en het geluk der volken. Zijne Majesteit heeft den prelaat geantwoord, door hem zijne »dankbaarheid te betuigen.

— De Koning van Sardinië, de Keizer en de Keizerin hebben het koncert bijgewoond, dat door 4,500 zangers in het paleis der tentoonstelling gegeven werd. Het gebouw was met trofeëen versierd, waarop de fransche, engelsche en sardinische wapens prijkten.

Uit Spanje schrijft men dat Saragossa sinds eenige dagen aan regeringloosheid prijs is gegeven; het gemeentebestuur, de hoofden der nationale militie ja zelfs de kapitein generaal Gurrea hebben met de oproerlingen gemeene zaak gemaakt, en niet voordat het gouvernement per telegraaf den generaal Gurrea strenge orders gezonden had om den opstand met geweld te onderdrukken, werd er aan de ongeregeldheden een einde gemaakt. De opstandelingen hebben echter den tijd gehad om de buitenplaatsen in de nabijheid der stad te plunderen.

Eenige dagen vóór deze betreurenswaardige wanordelijkheden, voorspelden de madridsche bladen dat Saragossa Valencia en Barcelona weldra het tooneel zouden zijn van revolutionnaire bewegingen; het blijkt dus dat zij goed ingelicht waren. De openbare meening verwijt aan generaal Gurrea en de leden van de stedelijke Regering dat zij met de anarchisten gemeene zaak hebben gemaakt. Reeds sedert lang zeiden de vertrouwde vrienden van Gurrea openlijk, dat hij zeer ontevreden was met de weinig omwentelingszinde staatkunde van zijn voormaligen vriend Espartero.

De volksleiders te Saragossa hebben alle mogelijke middelen gebruikt om de Regering vrees aan te jagen, en haar het stelsel van gematigdheid te doen verlaten, dat zij meer en meer schijnt aan te kleven. Gurrea moedigde die pogingen aan, en steunde ze dikwerf openlijk door zijnen invloed en deelneming. Eens zelfs leende de generaal zich er toe, om een demokratiesch banket te prezideeren, waar een toast werd uitgebragt op de scheiding der oude provinciën, die de *Coronnilla* (kleine kroon) van Arragon genoemd worden. Door deze adhaesie des generaals aan dien vreemden eisch der revolutionnairen legde hij een openlijk blijk van vijandschap tegen het gouvernement af, waaraan hij zijn magt ontleent, doch hoewel hij zulke vertooningen aanmoedigt, is hij er echter niet onbekend mede dat, in den tegenwoordigen toestand des lands, de verwezenlijking van zulke dwaze wenschen onmogelijk, en geheel tegen den zin van alle welgezinde Spanjaarden zou zijn. Men had zich echter in het hoofd gezet dat de regering alle eischen der revolutionnairen inwilligen zou, zoodra men haar bevreesd maakte; nogtans hebben de oproerlingen zoowel als de ultras in de Kamer zich daarin bedrogen gevonden.

— De maarschalk San Miguel heeft zijn nieuwen post van kommandant der hellebardiers aanvaard, en is bij die gelegenheid tot grande der 1ste klasse bevorderd.

— Men denkt dat de konstitutie binnen een paar weken gestemd zal worden. Nog slechts over 7 artikels moet beraadslaagd worden; maar art. 86, dat de voorwaarden eener konstitutioneele hervorming regelt, zal waarschijnlijk onstuimige tooneelen uitlokken.

ENGELAND.

LONDEN, 25 November. Een depêche voor den sardinischen gezant alhier, meldt dat koning Victor Emmanuel den 29 dezer Parijs verlaten zal om over Doever naar Londen te vertrekken.

— De hoofdveldprediker van het engelsche leger in de Krim, heeft op aandrang van Miss Nigthingall aangevraagd dat de houders der kantines en andere verkoopers van sterken drank aan de troepen verpligtingen worden opgelegd, om de maatregelen te nemen tegen de ergerlijke dronkenschap waaraan de soldaten zich overgeven.

— In onderscheiden huisgezinnen hier te lande is besloten geene suiker te gebruiken, totdat de prijzen weder verminderd zijn, dit besluit heeft bereids een merkbaren invloed op den verkoop uitgeoefend.

— De *Morning Advertiser* zegt almede, dat lord Palmerston zich zeer in het naauw gebragt ziet en dat de woelingen zijner mededingers en staatkundige tegenstanders zoo verre gaan, dat in de hooge kringen reeds een nieuw ministerie besproken wordt, hetwelk zamegesteld zou worden uit de volgende, in den tegenwoordigen tijd van transigeren zeer goed bij elkander passende, personen: lord John Russell, graaf Grey, sir G. Grey, sir Ch. Wood, lord Granville, den hertog van Argyll, den heer Labouchère, alsmede de heeren Gladstone en Herbert en sir James Graham. Onze londensche korrespondent zegt echter, dat deze vredelievende kombinatie door dat blad waarschijnlijk uitgedacht is, om de oorlogszuchtige partij in beweging te brengen. Intusschen schijnt zooveel zeker, dat lord Palmerston het noodig heeft geoordeeld het ministerie te versterken en daarin meer homogeniteit te brengen, daar twee staatsmannen op nieuw zitting in het kabinet bekomen hebben. Zoo luidt althans heden de door ons ontvangen depêche.

— Te Worcester heeft eene meeting plaats gehad van een groot aantal personen, die de leer der Mormonen toegedaan zijn en waarbij de prezident eene redevoering hield ter verdediging van de polygamie. In deze meeting ging het echter alles behalve rustig toe, en nadat zij een geruimen tijd geduurd had, ging plotselings het gazlicht uit. Dit veroorzaakte, gelijk men wel denken kan, geen geringe verwarring. Men schreeuwde om licht en een ieder spoedde zich naar den uitgang, die echter veel te naauw was, dan dat de toestroomende menigte niet met veel gedrang te worstelen had. Er bevonden zich ook een aantal vrouwen, met hare kinderen op den arm, in de meeting, die een vervaarlijk geschreeuw in het gedrang aanhieven. Ernstige ongelukken hebben echter, zoo men verneemt, niet plaats gehad.

De mayor heeft verklaard in deze meeting niet tusschen beide te moeten komen, daar het hier eene quaestie van vrijheid van denken gold.

— Men wil weten, dat de westersche mogendheden aan de opheffing van den Sondtol door middel van eene kapitalizatie, de voorwaarde zullen verbinden van het aanleggen van een breed kanaal door het zuidelijk gedeelte van Sleeswijk, ten einde daardoor den gevaarlijken omweg door den Sond of de Belt te kunnen vermijden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 27 November.

BEVALLEN (23 Nov.): C. Coster, geb. de Vos, Z. — (24 Nov.): J. H. Zimmerman, geb. Poelman, D.

OVERLEDEN (21 Nov.): J. H. W. den Holter, 15 m. — (22 Nov.): N. Broers, 70 j. - J. N. Wogts, geb. Landré, 60 j. - A. E. G. Verweyde, 55 j. — (23 Nov.): H. W. Eickelberg, 4 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		24 NOV. 4½ u.	gebl.	26 NOV. 4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	62⅛	62⅛	62 5/16	62⅛
Dito Dito	3	73 3/16	73 11/16	73¼	73 11/16
Dito Dito	4	92 11/16	92 9/16	92⅝	92 9/16
O. L. Leening 1844	4				
Amortis. Syndik.	3½		88⅞	89	
Handel-Maatschappij	4½	129			
Aand. Rijn-Spoorweg	4½				
" Holl. Spoorw.-M.					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank					
België	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½		49⅛	49⅞	
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	19 9/16	19⅝	19 11/16	
Dito	3		38⅛	38⅛	
Dito Binnenl. à 6/m.	3	32 11/16	32 13/16	33	32 13/16
Coupon-Bewijzen		4 7/16	4½		
Amortisable Schuld		6⅛	6⅛		
Portugal, te Londen	3	40⅛	40⅛		
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5		101⅛	101⅛	
Dito Dito 1828 en 1829	5		100	100⅛	
Cert. bij dito 1831 en 1833	5		80⅞	81¼	
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	74⅛	74⅛		
Dito bij *Stieglitz en Co.*	4		74		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Certifikaten van dito	6	56⅛	56⅛		
Polen, Certifikaten	4		[illegible]		
Dito Aand. met Lot. fl. 500					
Oostenrijk, Metalliek	5	62 11/16	62¼	62⅛	
Dito Nationale	5	65 11/16	65 11/16	65⅞	65 11/16
Dito Nieuwe 1847	2½	31 11/16	31 5/16	31⅞	
Dito 1851 en 1852	2½	31 11/16	31⅞		
Dito Nieuwe	5	72⅛	72⅛	72⅛	
Dito 1854	5	72⅛	72⅛	72⅛	
Ween. Bank bij *Goll en Co.*	5				
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854					
Pruiss. Aand. 1854	3½		194		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.			1 11/16		
Dito Orig.					
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5		102½	103	
Sardinië	5				
Denemarken, Leen. te Lond.	3		100		
Louisiana, bij *Hope*	5		99⅛		
Braziliën	5	97⅛	97⅛		
Dito 1843	4½		97		
Mexiko	3	18¼	18⅛	18⅛	
Dito Onbepaalde	3	18⅛	18¼	18⅛	
Peru	4½				
Granada à £ 100	2½	17 11/16	17¼	17 11/16	
Dito Uitgestelde			6⅛		
Ecuador à £ 100		3 11/16	3⅛	3 11/16	
Venezuela à £ 100	4½				
Dito Uitgestelde	1¼				
Grieken, te Londen	5				

5 pCt. Stiegl. 80½, 1/16; Ecuador onb. 3⅛, 11/16; O. B. A. ƒ 990.

Binnenl. fondsen waren heden prijshoudend bij vrij levendigen handel. Van vreemde fondsen waren spaansche gevraagd en oostenrijksche aangeboden.

Koersen van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4½ pCt. Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 55½	Livorno	2/m	ƒ 38⅞
"	zigt	" 56	Napels	"	" 87
Bordeaux	2/m.	" 55½	Petersburg	"	" 1,65½
"	zigt	" 55½	Weenen	6 w.	" 30⅞
Madrid	3/m.	" 243	Augsburg	"	" 85½
Cadix	"	" 243	Frankfort	"	" 98½
Seville	"	" 240	Hamburg	2/m.	" 34⅞
Bilbao	"	" 241	"	zigt	" 35⅛
Lissabon	"	" 41½	Londen	2/m.	" 11,70
Porto	"	" 41½	"	zigt	" 11,85
Genua	2/m.	" 45⅞	Rotterdam	"	" ½

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 26 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 53⅛, Obligatiën

3 pc. —; id. 4½ pc. 93¾; Spanje 1—3 pc. 19¼; Binnenl. 3 pc. 33¾; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 66.

PARIJS, 26 Nov. Fransche 4½ pc. 91.—; 3 pc. 65.70; 3 pc. Spanje 34. id. 1¼ pc. 19¾; 4½ pc. Met. 82; Rom. Leen. 84.

LONDEN, 26 Nov. Consols 88⅛, 3 pc. Spanje buitenl. 38½, 1½ pc. dito 20; Comité-Bewijzen 4¾; Passive 6. 5 pc. Rusl. 95½; 4½ pc. dito 86½; 4 pc. Holl. 93½; 2½ pc. id. 63½; 5 pc. Sardinië 85. Braziliē 99; 4½ pc. Peru 75; Gren. uitg. 6¼; id. werk. 19; 3 pc. Mexiko 19; Turkije —; 4 pc. Portugal 43; Ecuador 4; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 26 Nov. Met. 5 pc. 73⅞; id. 4½ pc. 64¼; Bank-Aktien 926; Wissel op Londen 10.59, Amst. —; Parijs 130⅜. Goud 17⅝; Zilver 13¼; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 26 Nov. 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 95½.

HAMBURG, 26 Nov. Spanje 3 pc. 30½; id. 1 pc. 18¼; Rusl. 5 pc. 90⅞; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—; Weenen —.—.

FRANKFORT, 26 Nov. 5 pc. Met. 64⅞; 1 pc. Spanje binnenl. 19⅞; id. 3 pc. 32⅜; Wissel op Londen 3 m. 118⅜; Parijs 93½; Weenen 106; Amsterdam —.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek . . .	ƒ 26,35	à 87½	Pruissische . .	ƒ 34½	a —
Napelsche . . .	- —,—	,, —	Spaansche . .	- —,—	,, —
D°. in St. .	- 11,72½	,, —	Hamb. Russ. .	- 34	,, —
Eng. Russen .	- 11,72½	,, —	Russ. in Z. R.	- 33½	,, —
Fransche	- 55⅝	,, —	,, Pap. ,,	- —	,, —
Belgische . . .	- 55⅝	,, —	Pools. in Fl.	- 26½	,, —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à ƒ 10 per Stuk	ƒ 9,70	a	9,80
Oude Gelande Dukaten	» 5,55	»	5,65
Wigtige Souvereinen	» 11,75	»	11,85
» Pistolen	» 9,55	»	9,65
Stukken van 20 Francs	» 9,35	»	9,45

Baren Goud en Specien à ƒ 1442,60 per Ned. ℔ fijn 11 à 11½ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters . . . . per Stuk	ƒ 2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	»	2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65	»	2,70
Fransche	» 2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	» 1,74	»	1,77
Zilver 1000 à 980	ƒ —,—	à	—,—
» 900 » 700	» 104,20	»	104,70

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 26 Nov. Tarwe en Rogge in een doen met weinig handel; verkocht van Tarwe: 119 ℔ witb. Poolsche ƒ620; 123 ℔ n. Groninger ƒ515; 122 ℔ n. Vriess. Smet ƒ515.

Van Rogge 122 ℔ Pommer ƒ396; 118, 122 ℔ Holsteinsche ƒ378, 394; 122 ℔ Donau ƒ396.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit ƒ5 hooger: 194 ℔ Amersf. ƒ325; 121 ℔ Gooische ƒ315; 118 ℔ Inl. Veen ƒ303; 116 ℔ Oost-Vriessche ƒ291 Zn.

Koolzaad. Amclammer Rübs 61. Op 9 vaten Olie in April ek. 106; Nov. ek. 107 £. *Raapolie* op 6/w. ƒ 59¼; Vliegend ƒ 58, ¼; 1°. Mei ek. ƒ 56¼, 6; Dec ƒ 57¼, 7. *Lijnolie* op 6/w. ƒ 45; Vliegend ƒ 43¾; 1°. Maart ƒ 44; April ƒ 44¼, 4; Mei ƒ 44½, ¼. Dec. ek. ƒ 43¼, 43. *Hennepolie* op 6/w. ƒ 53¼; Vliegend ƒ 52.

ROTTERDAM, 26 Nov. Tarwe. Puike jarige Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. ƒ 585, 600; Middelsoort dito ƒ 555, ƒ563; puike Nieuwe dito ƒ540, 561; Middelsoort dito ƒ 495, ƒ510; Zomer dito ƒ 495, 510. — 153, 154/2 ℔ witbonte Poolsche ƒ 605, 615, 620; 160, 161/2 ℔ nieuwe Hooglandsche Kleefsche ƒ595, 605; 160/2 ℔ dito Bovenl. Ris ƒ 585; 155/2 ℔ Meursche ƒ 555. — Rogge. Nieuwe Zeeuwsche en Vlaamsche ƒ390, 405; dito Noordbrabandsche ƒ366, 381. — 141, 145/2 ℔ Stockholmer ƒ400, 410, 412, ƒ415; 148, 149/2 ℔ Mecklenburger ƒ 410, 415; 143/2 ℔ Pruissische ƒ 398; 146/2 ℔ Geldersche ƒ 400. — In openbaren verkoop: 100 L. 116, 120 ℔ meer of minder besch. Stockholmer ƒ382, 388. — Garst. N. Zeeuwsche en Vlaamsche Winter ƒ 225, 255; dito Zomer ƒ 222, 240. — 122/2 ℔ Vriessche Winter partij ƒ250; 139/2 ℔ Deensche ƒ 285. — Haver. Zeeuwsche en Polder Korte ƒ150, 159; dito en dito Voeder ƒ 132, 144; Ligte dito ƒ 120, 126. — Boekweit. Noordbrabandsche op 142/2 ℔ ƒ 300, 303; Maas ƒ294; Vlaamsche ƒ295; Groninger Veen ƒ287; geringe Rhijn ƒ285. — Boonen Zeeuwsche Paardeboonen ƒ 276, 288; Duiveboonen ƒ 300, 309; Walchersche Witte ƒ 420, 428, Zeeuwsche Witte ƒ 396, 420; Walchersche Bruine ƒ 360; 368; Zeeuwsche Bruine ƒ 350, 353. — Erwten. Walchersche Blaauwe ƒ366, 375; Zeeuwsche dito ƒ 345, 360, dito dito groote ƒ368, 383; dito Witte ƒ315, ƒ330; Zeeuwsche Graauwe ƒ360, 390; Geldersche dito ƒ420, ƒ 450. — Koolzaad ruim prijshoudend. Zeeuwsch en Vlaamsch, Gestort en Zakmaat, gold 89, 92½, 94, 95 a 96 £. Holsteinsch 95 £. Zeeuwsch Zomerzaad naar kwaliteit 88, 90 a 92 £. — Lijnzaad beter te plaatsen. 109/110 ℔ Calcutta ƒ490; 106/107 ℔ Riga ƒ435; 109/110 ℔ Koningsberger ƒ 435. — Inlandsch Hennepzaad is tot ƒ315 gedaan en alzoo nog te verkrijgen. — Kanariezaad als voren. Noteren ƒ12¾ a 13. — Bruin Mosterdzaad ƒ 31, 33, Geel dito ƒ 19, 21 per Mud. — Raapkoeken ƒ 120, 125. Lijnkoeken ƒ155, 180 per 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe. 160/2 ℔ jarige Hooglandsche Kleefsche ƒ 610; 156/2 ℔ bonte Poolsche ƒ615 — Rogge. 152/2 ℔ Amerikaansche ƒ 430; 144/2 ℔ Archangel ƒ405. — Gerst. 128/2 ℔ Liebau ƒ290; 127/2 ℔ dito ƒ 292. — Hennepzaad. Inlandsch ƒ515.

SCHIEDAM, 26 Nov. Gerst. 128/2 ℔ Libau ƒ 290 kont., ƒ292 6/w.; 127/2 ℔ dito ƒ 292 3/m. — Moutwijn ƒ26,—; Jenever ƒ31,50; Amst. Proef ƒ32,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 26 Nov. *Rijst* met zeer vaste markt. Sedert Zaturdag zijn afgedaan ca. 6500 balen Arracan zeilend per *Testemonial*. Van gepeld Arracan zijn ca. 2500 balen van ƒ11¼ a 11½ verkocht; het meerendeel tot laatstgenoemden prijs.

Graanmarkt gesouteneerd. In Amerikaansche Rogge werd belangrijk omgezet; ca. 4000 hect. zijn gedaan gedeeltelijk in loco en gedeeltelijk te wachten met schepen, die reeds in de Schelde zijn; a ƒ14¾ a 15. Inl. Rogge werd bij kleine partijen met ƒ14½ betaald; Gothenburger Rogge ƒ15 geboden, doch op ƒ15½ gehouden.

GALASZ, 22 Nov. *Graanmarkt.* Over het algemeen flaauwer; voor Rogge alleen bestaat vraag a ƒ249 per Holl. Last franco aan boord. Tarwe stil, Braïla ƒ 335, Galatz ƒ358 per Holl. Last vrij aan boord. Maïs lusteloos, Braïla 22 s., Galatz 24 s. per quarter.

Vrachten vast, met weinig disponible scheepsruimte; voor de oostelijke kusten van Engeland 20 s.; naar het Continent 17 s. etc. In de Salina is 19 Eng. voet water.

SMIRNA, 14 Nov. *Fruit.* Krenten gezocht met weinig voorraad. De afdoeningen bestonden uit 400 cwt. rood Yerli van P 100 a 145, 2000 cwt. zwart Thyra van P 88 a 94, 600 cwt. Chambornou Sultana a P 280 en 400 cwt. Usla a P 265. — Van Vijgen is de voorraad uitgeput. Ca. 3808 cwt. bedongen P 80 a 130 en Elémé P 170.

Koers op Londen 144¼.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

TEXEL, 26 Nov. Andersen, Hannah Christensen, Christiania

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 26 November, in het O. Z. Heeren Logement.

1. Een Huis, Achterhuis en Erf, Heerengracht, RR 249; ƒ12450, ƒ50, Opgehouden. — 2. Huis en Erve, Leliegracht, RR 93; ƒ6000, ƒ1200, L. Hartgerink, R. Wz. — 3. Dito, Nieuwendijk, H 2; niet geveild. — 4. Huis en Erf, O. Z. Voorburgwal, A 139; ƒ8950, ƒ50. — 5. Huis en Erve, achter Perceel N°. 4, in de Engelsche Steeg, A 133; ƒ400; te zamen ƒ9400, ƒ500, J. W. Minne. — 6. Dito, Nieuwstraat, H 1918; ƒ2500. 7. Dito, Suikerbakkersteeg, achter Perceel N°. 6, H 1979; ƒ630; te zamen ƒ3150, ƒ200, B. H. Evers — 8. Dito, St. Jansstraat, J 1237; ƒ1075, ƒ50, J. W. te Bensel. — 9. Pakhuis en Erve, Regt-Boomsloot, O 290; ƒ3125, B. H. Evers. — 10. Huis en Erve, Rapenburgerstr., V 533; ƒ2350, P. Subisse. — 11. Huis, Achterhuis en Erve, Egelantiersgracht, NN 17; ƒ2000, ƒ14, J. Feije. — 12. Huis en Erve, Lindengracht, PP 58; ƒ900, J. J. Evers. — 13. Dito, als voren, PP 59; ƒ1050, Denzelfden. — 14. Huis, Stalling en Erven, Weesperzijde, ZZ 5 en 6; ƒ4[illegible]0, ƒ5, E. H. Coers — 15. Buitenverblijf *Land- en IJzigt*, buiten de Muiderpoort, aan den Zeeburgerdijk, ZZ 155; ƒ1125, ƒ60, J. Feije. — 16. Huis, Tuin en Erve, Overtoom, N°. 439; ƒ624, ƒ250, A. F. M. Hoefkens. — 17. Huis en Erve, als voren, N°. 441; ƒ430. 18. Vier Huizen en Erven, in den Gang, achter Perceel N°. 17; ƒ1100, ƒ10; te zamen ƒ1540, ƒ25, Opgehouden. — 19. Huis en Erve, aan den Schinkel, Gemeente Sloten, N°. 142; ƒ290, ƒ5, A. F. M. Hoefkens. — 20. Dito, bij het laatstgemelde Perceel, N°. 146; ƒ340, P. D. Lusink, Jr. — 21. Dito, naast het voorgaande Perc., N°. 147; ƒ320, A. F. M. Hoefkens. — 22. Drie Huizen en Erven, in het Dorp Sloten N°. 77 à 79; ƒ355, ƒ1. 23. Huis en Erf, als voren, N°. 81; ƒ230, ƒ2. 24. Twee Huizen en Erven, als de voorgaanden; N°. 82 en 83; ƒ420, ƒ1; te zamen ƒ1009, ƒ200, Denzelfden.

Advertentiën.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uit[gever].